

— og kan kun øves med Frugt — i Stilhed; den kan ikke øves under Rabalder og Forstyrrelse og Ufred. Det er Hovedindtrykket. Lad mig indskyde, at jeg har aldrig været paa „Hebron“; jeg vilde ikke rejse derned for ikke at faa et tilfældigt Indtryk, for det er tilfældigt, hvad man kan faa ved at komme en Dag eller to. Derefter tør jeg altsaa ikke dømmе. Jeg dømmе ganske uheldet efter det, der foreligger, efter min Evne til at forstaa Børns Sjæleliv og foreliggende Forhold i det hele taget. Der sidder hun altsaa stille og ønsker at bevare Freden om sig for at kunne øve sin Gerning. Den kan være fuld af Fejl — det er den utvivlsomt — og store Misgreb, men den er dog øvet i Trofasthed efter hendes bedste Overbevisning.

Saa komme vi til Anklageren, det ærede Medlem for Aarhus nordre Kreds (Sabroe), for hvem Stilhed er, havde jeg nær sagt, Døden; hvis Liv leves i stormende Folkemøder og i Pressen, fartende omkring fra Sted til Sted i Agitation — det være sagt uden nogen Forklejnelse, vi ere jo ikke alle ens —, hvis Rædsel snarest maaske vilde være det at blive ubemærket, ikke blive omtalt. Større Kontraster kan man vanskeligt oplede og stille frem til Sammenligning. Og skulde jeg saa sige, hvilket Hovedindtryk jeg har faaet af hele det ærede Medlems Kampagne, saa er det det ærede Medlems totale Mangel paa Evne til at vurdere, vurdere, hvad der foreligger, sortere, hvad der foreligger, bestemme dets Værdi, undersøge det, analysere det og skyde det usikre fra sig og indlemme alene det sikre i sit Materiale. Det hele sluges raat og uprøvet som Mad for Mons.

Lad mig føre ærede Medlemmer ind i en saadan Kreds af unge halvvoxsne Pigers Liv. Jeg har nogen Erfaring i den Sag og taler derfor med Tryghed om det. Er der nogen Jordbund, hvor man digter frit i Sagn, Myter og Eventyr, hvor alt slet skyder frem som Paddehatte, saa er det i en saadan Kreds af halvvoxsne Pigebørn. En lille Nyhed bliver modtagen med Begærlighed, bliver udpyntet og gaar videre i Hønsegaarden, havde jeg nær sagt, og bliver meget hurtigt til 5 Høns. Der trives en hel folkelig Digtning der — hvem kender ikke det — hos halvvoxsne Pigebørn, især hos saadanne noget anløbne Pigebørn, en hel folkelig Digtning af laveste og simpleste Form, men den har sit Indhold, sit interessante Indhold mange Gange for Psykologer. Det lever der, det vokser og bliver stort, og det drejer sig

særlig om to Emner. Det er særlig to Emner, som ligge til Grund for hele denne Digtning, som foregaar i det skjulte, det er det gyselige, det rørende, og saa det pikante — det sidste ikke mindst. Det pikante, det uartige, det vovede, det, man fortæller under Tisken og Hvisken, under Skelen til alle Sider — saadanne halvvoxsne Pigebørn ere jo helt godt fortrolige med adskillige Udskejelser; mange af dem ere jo komne fra de store Byer — og saa det rystende. En lille Begivenhed med lidt Skræk i bliver til en stor folkelig Forbryderroman. Det er en Jordbund, hvor meget skyder op ganske løst og mange Gange ganske uskyldigt for den, der vurderer det efter Fortjeneste. Nu dumper det ærede Medlem for Aarhus nordre Kreds (Sabroe) ind i denne Kreds og møder der hele dette Lag af folkelig Digtning. Denne i Pigernes Øjne højfornemme Mand med høj Hat, Handsker o. s. v., Folketingsmand og Byraadsmand, Pølsefabrikant, Leverandør til Hoffet, jævnlig paa Besøg hos Kronprinsen paa Marselisborg m. m., dumper ind i denne Kreds, og Pigebørnene spørre naturligvis Øjnene op som over en himmelfalden Genstand, og der fortælles løst og fast. Det animerer, Digtningen fortsættes, Digterevnen stimuleres, og det udfolder sig med Pragtblomster til alle Sider, det pikante ikke mindst. „Have I hørt, at eders Forstanderinde er egentlig et Mandfolk?“ Hvilket Perspektiv for Anelser for disse Pigebørn! Ja, der er virkelig en, der har lagt Mærke til, at hun har Anlæg til Overskæg. „Der er jo Tale om, at et af Pigebørnene var frugtsommelig paa sin Konfirmationsdag?“ Ja, det er Theodor Hauge, der er Fader til det Barn, hun skal have; der er andre Piger, som Theodor Hauge har søgt Seng sammen med. Det pikante, det pirrende vokser, det bliver stort og antager en hel Romanform i denne Kreds. Og det ærede Medlem noterer i sin Lommebog. Hvad der er Digtning, bliver for ham Historie, Virkelighed og Beviser, og han faar sin Lommebog fuld af Kendsgerninger, af uomstødelige Beviser. „Jeg sidder inde med Beviser“, udtaler han.

Og det ærede Medlem har et skarpt Blik for Agitation. Han er uhyre naiv, lyrisk naiv overfor den folkelige Digtning, men overfor Undersøgelsen af, hvorvidt et Emne passer til Agitation, der er han skarp. Det pikante og det rørende har altid været Hovednumrene paa enhver Talerstol, hvor man lagde an paa Agita-